

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ АДМІНІСТРАЦІЇ КИЇВСЬКОГО РАЙОНУ
ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЦЕНТР ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ
ТВОРЧОСТІ №3 ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»**

**Комплексно-цільовий проект
«Інноваційна школа ХХІ століття»**

Харків

2011

Укладач: Федцова Людмила Іванівна, керівник гуртка «Народні танці»

ЦДЮТ №3 ХМР

**Схвалено на методичній раді центру дитячої та юнацької творчості №3
Харківської міської ради (протокол №5 від 01.02.2011)**

**Рецензент: Жиліна Любов Василівна, директор центру дитячої та
юнацької творчості №3 Харківської міської ради**

Формат А – 4

Друк офсетний

Тираж 10 примірників

Анотація

Дослідження в рамках проєкту «Інноваційна школа ХХІ століття» охоплює аналіз сучасних інноваційних педагогічних технологій, висвітлює компетентнісний підхід до змісту освіти в сучасному позашкільному навчальному закладі ЦДЮТ №3 ХМР, який є координаційним центром виховної та організаційно-масової роботи в районі.

Результати впровадження інноваційних технологій в навчально-виховному процесі залежать від інноваційної компетентності педагогів, використання педагогічного експерименту як основної форми впровадження нововведень, цілеспрямованої організації цього процесу на науково-методичній основі, поширення інноваційного продукту у практиці позашкільної освіти.

На прикладі роботи колективу народного танцю «Зіронька» демонструється практичне втілення в навчально-виховний процес сучасних інновацій, які сприяють розвитку творчої особистості вихованця.

Колектив хореографічного гуртка «Народні танці» під керівництвом Федцової Л.І. носить почесне звання «Зразковий», він творчо працює над створенням цілісної системи соціально-виховного впливу на вихованців під час занять з хореографії. В основу роботи покладено актуальні теоретичні підходи до формування виховної системи в сучасному навчальному закладі, а також новітні інноваційні технології в навчальному та тренувальному процесі, обумовлені особистостями хореографічного мистецтва.

Зміст

Вступ	5
1. Сучасні освітні інновації:	
1.1. Теоретико - методична основа інноваційного розвитку позашкільної освіти.	9
1.2. Принципи та компоненти реалізації нововведень.....	11
1.3. Сучасні освітні технології.....	13
1.3.1. Технологія колективного творчого процесу.....	13
1.3.2. Технологія «Створення ситуації успіху».....	15
2. Соціальне партнерство хореографічного колективу «Зіронька».....	17
3. Розвиток творчої особистості, робота з обдарованими дітьми:	
3.1. Реалізація інноваційної освітньої політики щодо супроводу обдарованої дитини.	19
3.2. Система виявлення творчої особистості.....	20
3.3. Імпульс розвитку обдарованої дитини.	23
3.4. Професійна орієнтація обдарованих дітей.....	25
4. Висновки	26
5. Список літератури	27

Вступ

Концепція інноваційного розвитку позашкільного закладу, як одна із змістовних складових інноваційного середовища визначає місію, «філософію існування» центру дитячої та юнацької творчості №3 Харківської міської ради педагогіці концепція розглядається, як система поглядів на те чи інше педагогічне явище, процес, спосіб розуміння, тлумачення педагогічних подій. Особливість кожної концепції полягає в її співвіднесеності щодо спільного бачення колективом ядра освітніх цінностей. Оскільки інноваційна спрямованість педагогічної діяльності стає визначальним напрямом роботи ПНЗ, виникає необхідність в концепту аналізу цієї такої діяльності. Цей підхід дозволяє забезпечити різноманітність, багато варіативність освітніх послуг.

Загальними вимогами в розробці Концепції інноваційного розвитку ПНЗ такі:

1. Визначення освітніх парадигм, як науково - методологічної основи інноваційного розвитку ПНЗ;
2. Обґрунтування місії і завдань закладу.
3. Зміст та форми організації навально-виховного процесу.
4. Структура закладу й основні напрямки діяльності.
5. Організація науково-методичної і дослідницько-пошукової роботи.
6. Специфіка управління та кадрове забезпечення, матеріально-технічне та фінансове забезпечення інноваційних змін.

Процеси реформування в Україні зумовлені необхідністю до порічних змін у справі виховання й розвитку громадян нової генерації, здатної втілювати в життя загальнолюдські ідеали добра, справедливості права кожної особистості та нації на вільний гармонійний розвиток, домагатися всебічного духовного і матеріального розквіту Вітчизни, гармонізації суспільних відносин та рівних прав представників усіх національностей.

Враховуючи соціально-економічний і культурно-освітній стан суспільства, а також потреби української спільноти щодо освіти європейського рівня, особливої уваги потребує сьогодні приватний сектор позашкільної освіти, де можуть бути забезпечені умови для розвитку, індивідуальних потреб учнів шляхом активного використання інформаційних

технологій у процесі навчання, створення політ культурного та полі мовного середовища тощо.

Сучасна педагогічна технологія охоплює коло теоретичних та практичних питань керування, організації навчального процесу, методів та засобів навчання. Своім походженням вона зобов'язана реалізації педагогічних ідей, які висловлювали на рубежі ХХ століття засновники прагматичної психології та педагогіки (І.Джеймс, Д.Дьюї, С.Холи, Р.Торндайк), представники «індустріальної педагогіки» (Тейлор, Ф.Б.Гільберт).

Науково-технічна революція, яка торкнулася всіх галузей науки, техніки, суспільного життя, освіти, наповнює педагогіку новим змістом.

Сучасні освітні технології, відображають прийняту в різних країнах систему освіти, її загальну цільову і змістовну спрямованість, організаційну структуру і форму, відображені в державних нормативних документах, зокрема – в освітніх стандартах. Сама по собі система неперервної освіти в нашій країні теж може бути занесена до класу освітніх технологій.

Освітні технології є стратегіями розвитку національної, державної, регіональної і муніципальної освітніх технологій.

Педагогічна технологія відображає тактику реалізації освітніх технологій і будується на знанні закономірностей функціонування системи «педагог-середовище-учень» у визначених умовах навчання (індивідуального, групового, колективного, масового тощо). Усі притаманні загальні риси і закономірності реалізації навчально-виховного процесу незалежно від конкретного навчального предмету.

Педагогічна технологія може містити в собі інші спеціалізовані технології, застосовані в інших галузях науки і практики – електронні і нові інформаційні технології, поліграфічні, валеологічні тощо.

Технологія навчання відображає шлях освоєння конкретного навчального матеріалу в межах визначеного предмета, теми, питання й у межах цієї технології. Вона близька до окремої методики. Її ще можна було б назвати дидактичною технологією.

Діяльність педагогів-новаторів можна зарахувати до персоніфікованих технологій (персонал-технологія), які тиражувати важко, а іноді й неможливо.

Таким чином, педагогічна технологія функціонує і як наука, що досліджує найраціональніші шляхи навчання, і як система способів,

принципів і регулятивів застосованих у навчанні, і як реальний процес навчання.

Хореографія давно стала одним із найпоширеніших видів мистецтва. Засобами хореографії ефективно виховується моральна та естетична культура людини, підвищується її духовний рівень, створюються шляхи для самовдосконалення.

Танець як соціально-культурне явище увібрав у себе традиції поколінь, відобразив особливості культури країн, епох, націй і тому має безмежні можливості для об'єднання людей, різних за поглядами, релігійними віруваннями, етичною приналежністю.

Рух поєднаний з музикою, та створювання образу є найкращим засобом саморозкриття людини, тому що являє собою єдиний вид мистецтва, який впливає водночас і на фізичний і на емоційний стан людини. Саме тому самодіяльне танцювальне мистецтво набуває все більшої популярності серед дітей та молоді, зростає кількість вихованців танцювальних гуртків та студій, розширюється діапазон напрямків сучасної хореографії з різноманітними школами та технікою.

На заняттях хореографії відбувається всебічний розвиток дитини. Струнка постава, легка хода, звичка до фізичної активності, сформовані в дитинстві, стають запорукою міцного здоров'я та веденням здорового способу життя. Велике значення хореографії полягає й у формуванні художнього смаку та відчуття гармонійності, краси оточуючого світу.

Саме ці виховні функції сьогодні виходять на перший план у роботі ПНЗ, умови діяльності яких як найкраще забезпечують цілеспрямовану, різноманітну хореографічну підготовку дітей за чітко визначеною програмою.

У процесі становлення особистості особливе значення має естетичне виховання. Воно спрямоване на формування здатності дитини сприймати прекрасне та створювати його в житті, діяти за законами краси.

Молодший шкільний вік є найбільш сприятливим періодом для естетичного розвитку, адже дітям притаманне активне ставлення до навколишнього світу, потяг до краси, підвищена сприйнятливність. У цьому віці відбувається накопичення естетичної інформації і у дитини з'являються перші навички естетичного сприйняття діяльності, закладаються основи естетичної культури. Дитиною керує пізнавальний інтерес. Вона ще не

усвідомлює естетичну функцію оточуючого, але здатна відрізнити красиве від некрасивого.

Тому, естетичний розвиток є тією базою, на якій будується особистісне зростання, розширення світогляду, окреслюються нові форми взаємодії з оточуючим світом.

Найкращим засобом формування естетичних смаків і почуттів є художня творчість. Образність і яскравість мистецтва дає можливість найбільш природно наблизитися до естетичного світу дитини, впливати на становлення її характеру, духовних потреб і розвиток творчих здібностей.

1.Сучасні освітні інновації:

1.1. Теоретико - методологічна основа інноваційного розвитку позашкільної освіти

Інноваційний розвиток сучасної позашкільної освіти відбувається під впливом науки зовнішніх і внутрішніх чинників. Зовнішні чинники детерміновані соціально-економічними та технологічними змінами, сучасними викликами суспільства щодо нової якості освіти, державною політикою у сфері інноваційного розвитку і його законодавчою підтримкою. Внутрішні чинники зумовлені особистою потребою педагогів реалізовувати свій творчий потенціал, позбавитися консервативних, усталених стереотипів професійної діяльності, прилучитися до процесу реформування позашкільної освіти

Теоретико-методологічною основою інноваційного розвитку позашкільної освіти є такі філософські та соціальні аспекти педагогічної інноватики:

- аксіологічний аспект, що відтворює гуманістичну систему цінностей, зокрема цінності потреб, змін, цінності професійної діяльності, співвідношення між традиційними і творчістю у пошуках нового;
- еволюційно-цивілізаційний аспект, який розкриває закономірності суспільного розвитку в конкретно-історичних умовах, єдність соціального та природного середовища, інтеграцію раціонального й ірраціонального знання, у межах яких формуються нові педагогічні ідеї;
- антропологічний аспект, який дає можливість обґрунтувати природу професійної діяльності індивіда як біосоціальну потребу реалізації творчих здібностей і здатності до змін;
- екзистенційний аспект, виявляє людино центристські чинники інноваційної діяльності педагога, вимірами якого є співробітництво, партнерство, відповідальність, компетентність;
- гносеологічний аспект розкриває закони пізнання об'єктів інноваційних змін, виявляє характер предметно-перетворювальної діяльності та встановлює інформаційно-комунікативні зв'язки в інноваційному середовищі;

- структуролістичний аспект, який забезпечує наукову обґрунтованість алгоритмізації управлінських дій, дозволяє довести об'єктивність результатів інноваційного пошуку;
- синергетичний аспект формує уявлення про інноваційні зміни в освіті як динамічну взаємодію незалежно існуючих об'єктів, закономірний процес самоорганізуючої системи;
- діяльнісний аспект виявляє незалежність професійного мислення, усвідомлення власних потенційних здібностей до інноваційного пошуку, сприяє формуванню самоактуалізованої творчої особистості;
- процесуальний аспект розкриває двовекторну спрямованість нововведень, тобто їхню здатність діяти в умовах функціонування та розвитку на основі концепції «життєвого циклу»;
- соціокультурний аспект дозволяє обґрунтувати соціальні культурні детермінанти інноваційного розвитку освіти на рівні макро-, мезо- та мікрофакторів.

З'ясовано, що інноваційний процес як базове поняття є комплексним утворенням, продуктивність розгортання якого залежить від утвердження на державному рівні інноваційної компетентності педагогів, використання педагогічного експерименту як основної форми впровадження нововведень, цілеспрямованої організації цього процесу на науково-методичній основі, поширення інноваційного продукту у практиці позашкільної освіти.

У процесі аналізу вітчизняної і зарубіжної літератури нами було виявлено, що становлення й розвиток інноваційно-педагогічної сфери в системі позашкільної освіти України та зарубіжжя має історичні корені, пов'язані з періодом зародження експериментальної педагогіки другої половини XIX ст.. Розгортання інноваційних процесів на кожному історичному етапі відбувалося нерівномірно і значною мірою залежало від соціально-політичних чинників та суспільних запитів.

1.2. Принципи реалізації нововведень

В інноваційних процесах виокремлюються такі компоненти, як цільовий, змістовий, організаційний.

Цільовий компонент дає уявлення про загальну векторну спрямованість інноваційного розвитку освіти в регіоні, тобто орієнтує на необхідність формування інноваційного середовища в системі загальної позашкільної освіти району, сприятливого для творчого самовизначення кожного суб'єкта.

Змістовний компонент розкриває специфіку різноманітності нововведень, в яких відзеркалено потреби регіону в галузі освіти.

Організаційний компонент пов'язаний з формами та методами впровадження нововведень до системи позашкільної освіти характером контролю й оцінювання за результатами інноваційного пошуку, а також його поширенням.

Управління інноваційними процесами в системі позашкільної освіти спирається на принципи, необхідні для продуктивної реалізації нововведень.

Вивчено два рівні принципів: загальні й організаційно-технологічні. До загальних принципів віднесені ті, що діють у цілісній системі освіти та теорії управління:

- принцип демократизації та гуманізації;
- принцип єдності розвитку освіти та науки, який передбачає використання об'єктивних закономірностей функціонування й розвитку системи освіти. Управління інноваційними освітніми процесами відбувається на науковій основі, що забезпечує можливості реалізації прогресивних тенденцій для розвитку системи.
- принцип системності, реалізація якого досягається цілеспрямованою, упорядкованою та послідовною діяльністю;
- принцип самоуправління і самоорганізації;
- принцип взаємодії управлінської вертикалі, впровадження якого передбачає врахування загальнодержавних умов функціонування галузі, сучасної специфіки розвитку регіональної системи та вимог суспільства.

До організаційно-технологічних принципів віднесено:

- принцип єдності централізованого і децентралізованого характеру управління;
- програмно-проектний принцип організації інноваційного пошуку;
- забезпечення на рівні регіону неперервності інформаційних потоків щодо перебігу інноваційних педагогічних процесів у закладах;
- єдності науково-технічного прогресу та потреб суспільства щодо якості позашкільної освіти.
- державної підтримки й стимулювання інноваційно-педагогічних пошуків в освіті;
- сприяння розвитку інноваційного освітнього середовища в регіоні;
- використання зарубіжного інноваційного досвіду;
- прогностичної спрямованості на основі науково-технічного прогресу та суспільних запитів;
- упровадження освітніх нововведень у межах фінансово-економічних ресурсів, затверджених чинним законодавством;
- самореалізації професійних і особистісних суб'єктів інноваційної освітньої діяльності;
- відкритості і компетентності у вирішенні проблем, пов'язаних з інноваційним пошуком;
- збереження загальнолюдських цінностей, фізичного та морального здоров'я суб'єктів інноваційного процесу;
- Забезпечення рівного права освітян щодо професійної ініціативи й участі в інноваційній діяльності;
- реальний характер системи контролю та оцінювання результатів інноваційного пошуку.

1.3. Сучасні освітні технології

1.3.1. Технологія колективного творчого виховання:

Колективні творчі справи – це справа колективна, тому що планується, готується, здійснюється і обговорюється всіма учасниками. Вона – творча, тому що на кожній стадії її здійснення і учні і педагоги ведуть пошук найкращих шляхів вирішення спільного завдання. Колективні творчі справи розрізняються за напрямками виховання: громадської, трудової, пізнавальної, спортивної, оздоровчої, художньо-естетичної творчості тощо.

Колектив вихованців гуртка «Народні танці» широко застосовує в своїй діяльності технологію КТС

Основними умовами виховної ефективності колективних творчих справ є :

- єдність життєво-практичного та виховного спрямування для поліпшення життя всередині колективу та навколишнього життя;
- творчий характер кожної справи, здійснення неперервного процесу найкращих рішень життєво важливих завдань на всіх стадіях фантазії;
- єдність окремих стадій організації кожної справи.

У технології колективного творчого виховання головне – «жити заради усмішки іншого», що і породжує радість творчого само вибирання в поєднанні з потребою бути корисним людям.

Мета технології – забезпечувати соціальне замовлення на людину нового, демократичного суспільства, якій притаманна активна життєва позиція. До основи організації колективного творчого виховання покладено такі структурні компоненти технології:

1. Колективна організаторська діяльність.
2. Колективна творчість.
3. Колективна постановка мети.
4. Ситуація – взірець.
5. Емоційне насичення колективного життя.
6. Суспільне спрямування діяльності колективу.

1.3.2. Технологія «Створення ситуації успіху»:

В основі технології лежить особистісно орієнтований підхід до процесу навчання та виховання.

«Ситуація успіху» – це суб'єктивний психічний стан задоволення наслідком фізичної або моральної напруги виконавця справи, творця явища.

«Ситуація успіху» досягається тоді, коли сама дитина визначає цей результат як успіх. Кожному педагогу слід звернути увагу на цей постулат. Об'єктивна успішність діяльності дитини – це успіх зовнішній, тому що якість результату оцінюється свідками дійства.

Головна мета - створити ситуацію успіху для розвитку особистості дитини, дати можливість кожному вихованцю відчувати радість досягнення успіху, усвідомлення своїх здібностей, віри у власні сили.

Завдання педагога – допомогти особистості дитини зростати в успіху, дати відчувати радість від здолання труднощів, дати зрозуміти, що задарма в житті нічого не дається, скрізь необхідно прикласти зусилля.

Технологія «Створення ситуації успіху» виробляє найціннішу людську якість – стійкість у боротьбі з труднощами.

Педагог повинен піклуватися про те, щоб навчально-виховний процес, який він організує, містив у собі ситуацію успіху. І це повинно стосуватися діяльності як індивідуальної, так і групової.

Слід звернути увагу на емоційну культуру вчителя, його психологічну компетентність. Без цього не можна створити ситуації успіху ні дітям, ні самому вчителю.

У педагогічній технології «Створення ситуації успіху» особливі значення приділяється вербальній інструментовці. Не менше значення для реалізації описаної технології має і «педагогічна доброта». Особистісно орієнтований підхід і педагогічна доброта неподільні між собою. Але особистісний підхід – напрям, а педагогічна доброта – його втілення, його матеріалізована сутність.

І головне, що треба вчителю, приступаючи до роботи за педагогічною технологією «Створення ситуації успіху» - це створити оптимістичну установку дитині, забути на деякий час про її «недоліки», побачити тільки перспективні лінії її розвитку.

Ситуація успіху знаходить широке застосування у навчально-виховному та тренувальному процесі колективу народного танцю «Зіронька». Продумана організація і побудова заняття з хореографії створює також можливість для оздоровлення дитини. Емоційне, активне танцювальне заняття, його музичне оформлення, створення «ситуації успіху» шляхом підведення дитини до самостійного вирішення рухової задачі і схвалення за її старання – такі методи і прийоми реалізують естетично – виховні завдання у хореографічній діяльності.

Використання технології «Створення ситуації успіху» під час побудови навчально-виховного процесу у хореографічному колективі «Зіронька» - запорука якості навчально-виховного процесу та його результативності.

2. Соціальне партнерство хореографічного колективу «Зіронька»

Показником творчого зросту дітей у даному виді мистецтва (хореографічного) – є участь у різноманітних фестивалях, конкурсах, але іноді керівник виносить на перегляд глядачів навчальний матеріал, і це називається контрольні відкриті уроки або клас-концерт. Під час такого уроку учні звітують про одержані знання та навички, виконуючи танці та навчальні вправи класичного, народного або сучасного танцю. Такі виступи ознайомлюють аудиторію, що складається з батьків, педагогів, адміністрації установи, з педагогічним процесом навчання. Кожен з присутніх переконується в тому, скільки уваги, старання, фізичної енергії потрібно дітям для оволодіння майстерністю танцю, і якими ґрунтовними знаннями повинен оволодіти педагог - хореограф для успішної роботи з дітьми.

Соціальне партнерство колективу «Зіронька» включає в себе обмін досвідом. Дуже часто при проведенні різноманітних фестивалів організатори запрошують відвідати семінари як для керівників колективів так і для його учасників.

Так відвідуючи Міжнародний фестиваль «Бі-фолк» у м. Врбас (державна Сербія) було проведено семінар на тему «Збереження хореографічного мистецтва сербського народу», на якому було проведено ознайомлення з історією хореографічного мистецтва народу, а також з особливостями національного сербського костюму, історією його створення.

Під час участі у Всеукраїнському фестивалі-конкурсі «Танцююча осінь» у м. Кривий Ріг, було відвідано майстер-клас київського хореографа Гурова В.Б., що збагатило колектив практичним матеріалом для польського танцю на прикладі «Сільської польки».

Так у 2009 році Національною хореографічною спілкою було проведено семінар з майстер-класом у м. Івано-Франківськ на тему «Збереження українського народного танцю Західного регіону». До уваги педагогів був представлений цікавий практичний матеріал, а також матеріал щодо історії українських національних костюмів.

З метою обміну досвідом відбуваються взаємовідвідування інших колективів, їх звітних концертів, відкритих уроків. Такі відвідування спонукають педагога до підвищення свого професійного росту, самовдосконалення та інше.

Найбільш важливим показником творчого зросту дітей є участь у фестивалях та конкурсах різних рівнів, починаючи з районних, міських і до міжрегіональних та міжнародних.

3. Розвиток творчої особистості, робота з обдарованими дітьми.

3.1. Реалізація інноваційної освітньої політики щодо супроводу обдарованої дитини.

На шляху інтеграції України в європейське співтовариство й створення демократичного суспільства у процесах державо створення значно активізується. участь молоді, як найактивнішої частини суспільства. Адже обдарована й талановита молодь – це той потенціал, який буде визначати шляхи розвитку науки, духовної культури, техніки, економіки, підвищувати конкурентоспроможність держави. Тому інноваційна освітня діяльність спрямована на пошук нових чи вдосконалених концепцій, принципів, підходів до освіти, до управління навчально-виховним процесом, до створення й поширення інновацій у системі навчання обдарованих дітей.

Реалізація інноваційної освітньої політики щодо супроводу обдарованої дитини можлива за умови компетентнісного підходу до управління позашкільного навчального закладу нового типу. Відтак, завдання позашкільного закладу полягають у визначенні парадигми, розробці моделі створення розвивального простору на підставі теоретичних і практичних розробок педагогів і психологів, підборі професіоналів, у сприянні становленню вчителя – майстра, у спонуканні сприятливого мікроклімату в педагогічному й учнівському колективах, у забезпеченні плідної взаємодії всіх суб'єктів навчально-виховного процесу щодо визначення змісту, форми, методів і технологій виявлення, ідентифікації й розвитку учнів з ознаками обдарованості, у здійсненні аналізу, прогнозуванні, плануванні й контролі реалізації цього напрямку діяльності закладу.

Реалізація інноваційної освітньої політики щодо супроводу обдарованої дитини можлива за умови компетентнісного підходу до управління навчальним закладом.

Навчання у хореографічному колективі «Зіронька» створює морально-психологічні умови до виявлення високо обдарованих, талановитих вихованців.

3.2. Система виявлення творчої особистості

У наш час розробляється система виявлення високо обдарованих, талановитих з окремого предмета чи виду діяльності, а то і їх комплексу, учнів. Педагогічна практика емпірично віднайшла й підтвердила доцільність використання із цією метою різноманітних завдань із розв'язання і складання так званих творчих задач, проведення робіт творчого й дослідницького характеру, спостережень, виконання науково насичених практикумів, проведення учнями теоретичних і експериментальних досліджень, написання творів із предмета, складання коротких бувальщин, пропозиції різноманітних проектів, конструкцій, створення експозицій, композицій, ескізів, малюнків тощо.

Після здійснення відбору (виявлення) обдарованих учнів, вони повинні перебувати постійно в полі зору педагога, оскільки залишені на ласку долі, вони поступово відходять від інтенсивної й напруженої розумової діяльності, від активного творчого пошуку. Учитель не може бути пасивним і вважати, що обдарований учень сам по собі досягне успіху, таким дітям потрібна значно більша допомога, ніж іншим. Саме вчитель надає перший імпульс розвитку обдарованого учні, створює йому морально-психологічні умови навчальної діяльності, наголошує на зацікавленості суспільства, педагогічного колективу, школи, родини в його успіхах, створює йому позитивно орієнтовану популярність, збуджує мотиви й викликає внутрішні імпульси для додаткової навчально-виховної діяльності, відстоювання власної думки та інше. Цих учнів необхідно привчити високо ефективно, самостійно, із захопленням працювати, домагатися, щоб заняття предметом стало улюбленою справою. При цьому не слід боятися перевантаження, адже відомо, що учні, захоплені справою, наполегливо працюють за власним бажанням, із великим задоволенням, не відчувають втоми.

Щоб домагатися від учнів глибокого захоплення справою, учителю потрібно привчати їх із перших днів його вивчення ставити по відношенню до природи, оточення, себе різноманітні, часом досить дивні запитання, прагнути самостійно, по-своєму пояснити різноманітні явища або події, будувати моделі, оцінювати ситуацію, знайомитись із найновішими досягненнями науки, учитись самостійно вирішувати життєві ситуації і практичні завдання, висловлювати власну думку, сумніватись, аргументовано дискутувати з товаришами на художньо-мистецькі теми, прагнути знаходити істинні причини, тобто домагатися, щоб учень неперервно думав про улюблений навчальний процес, був занурений у його проблеми, перебував в особливому стані – стані захоплення улюбленим предметом чи видом діяльності.

Виявлення обдарованих дітей, їхнього подальшого розвитку, включення їх в активну творчу діяльність, прояву їхнього таланту, матеріалізованого в художні чи технічні вироби, інтелектуальні здобутки й т.ін. надзвичайно плідно можуть посприяти:

- видання в державі природно-математичних, художньо-мистецьких, історико-літературних, науково-технічних журналів;
- відродження системи позашкільних навчально-виховних закладів, укріплення їх статусу в суспільстві, зміцнення їх матеріальної бази (особливо це стосується малих міст, районних центрів, містечок України);
- розгортання системи олімпіад і конкурсів, творчих змагань через дитячі й молодіжні видання засобів масової інформації та мережу інтернет;
- сприяння участі обдарованих учнів у різних турах міжнародних конкурсів, очних і заочних творчих змаганнях;
- надання можливості учням, які досягли відчутних результатів, здійснити зустрічі з аналогічно захопленими, виступити через пресу, радіо чи телебачення із пропагандою об'єкта свого захоплення, з висвітленням свого бачення проблем і розвитку улюбленої справи.

Кучер Олександра

Басова Катерина

*Виноградова Марина
Щепачова Анастасія*

Шестак Дар'я

Обдаровані діти на заняттях гуртка привчаються високо ефективно, самостійно із захопленням працювати, домагатися, щоб заняття хореографією стало улюбленою справою

3.3. Імпульс розвитку обдарованої дитини

Обдарована дитина може дати державі, суспільству, людству в цілому значно більш, ніж людина з посередніми здібностями. Тому перед суспільством і школою, позашкільним навчальним закладом стояла і продовжує стояти проблема навчання і виховання обдарованих дітей. Гострота цієї проблеми наростала по мірі розвитку суспільного виробництва, науки. Наразі в комплексі психолого-педагогічних наук, у філософії освіти наголошується, що не варто принижувати роль і значення вроджених задатків дітей. Адже на хід і розвиток мислення обдарованих дітей значною мірою впливає їхня уява, інтуїція, здогадка, передбачення. Один з авторитетних психологів сучасності Абрагам Маслоу відверто писав: «Нам слід визнати, що психологія дуже мало знає про особливий вид таланту, який називають «геній». Більше я нічого не буду говорити про це й обмежусь більш широко розповсюдженим типом творчих здібностей, яким будь-яка істота наділена від народження...». А потім він розвиває свою думку так: «...схоже на те, що ми маємо справу з фундаментальною, із самого початку притаманною людській природі характеристикою, потенційною можливістю, яка дана всім людським істотам від народження, але яка часто втрачається, пригнічується або руйнується в міру того, як людина залучається до якоїсь певної культури». Отже, здібності самі по собі, тобто лише на основі й завдяки наявності вроджених задатків, розвиватися не можуть. Усвідомлюючи, що якийсь гуртківець явно має незвичайні здібності, педагогу слід, не втрачаючи часу, сформувати алгоритм своїх дій, спрямованих на розкриття цих здібностей.

Як показує досвід провідних педагогів позашкільних установ, розкриття і розвиток природних обдарувань дітей відбувається більш успішно, якщо запрограмувати, принаймні такі заходи:

- чітко визначити, які саме здібності домінують у конкретного гуртківця, в яких справі він може їх найбільш повно реалізувати;
- систематично ставити перед кожним з учнів усе нові й нові завдання, послідовно ускладнюючи їх;
- створити в гуртку умови для творчого мислення, використовувати в навчально-виховному процесі новітні засоби навчання;
- якнайчастіше залучати обдаровану дитину до різного роду конкурсів, змагань, олімпіад і т.д.;

- усіляко заохочувати працьовитість й успіхи талановитого гуртківця, постійно порівнювати його із самим собою, розкриваючи динаміку його розвитку;
- повідомляти у школу про успіхи учнів у гуртку;
- рекомендувати класному керівникові, щоб гуртківець і в школі робив доповіді про свою роботу в гуртку;
- доручати досвідченим учням надавати практичну допомогу новим членам гуртка;
- домовитися з батьками про тактику спільних дій стосовно розвитку гуртківця;
- і, нарешті, вчасно попереджати прояви «зоряної хвороби», оберігати талановитих вихованців від ілюзії і оман, притаманних дитячому та підлітковому віку.

Здібності самі по собі розвиватися не можуть. Педагог наполегливо формує алгоритм своїх педагогічних впливів, спрямованих на розкриття цих здібностей.

Форми роботи з обдарованими дітьми відрізняються великою різноманітністю – групові заняття, бесіди, екскурсії, диспути, інтелектуальні ігри, практична робота, масові заходи. однак основна форма – це

індивідуальні заняття за ексклюзивною програмою, складеною для кожного конкретного гуртківця з урахуванням психофізіологічних особливостей.

3.4. Професійна орієнтація обдарованих дітей

Практика свідчить, що гурткова робота у дитячому віці закладає міцну основу майбутньої спеціальності. Тому керівнику гуртка необхідно зробити все можливе, щоб підліток не помилився у виборі майбутньої професії. Для цього варто розкривати вихованцям усі переваги, усі тонкощі і секрети майстерності, звернути увагу на «підводні камені» і пов'язані з ними втратами – одним словом, не тільки «посіяти насіння», а й забезпечити його гарні «сходи».

Дуже важливо не тільки надати вихованцю ґрунтовні професійні знання і виробити навички, а й прищепити йому волю і моральні якості, вміння долати труднощі, «не рятувати» від невдач, а аналізувати життєві ситуації, адаптуватися до них, упевнено орієнтуватися на ринку праці.

Необхідно вселяти своїм підопічним думку, що вони мають бути готові вчитися все життя, постійно працювати над собою, самовдосконалюватися.

Досвідчені викладачі знають, що коли їхня робота приносить, нарешті, очікувані плоди, коли їхні обдаровані вихованці роблять перші справжні успіхи в житті, а потім досягають майстерності у своїй справі й стають визнаними фахівцями – тоді педагог, що «поставив їх на крило», отримує найбільше задоволення від своєї праці.

Колектив надає вихованцю не тільки ґрунтовні професійні знання, а й вміння аналізувати життєві ситуації та упевнено орієнтуватися на ринку праці.

Висновки

На загальнодержавному рівні інноваційні процеси в системі загальної середньої та позашкільної освіти регулюються Конституцією України, Законом України «Про загальну середню освіту», «Охорону дитинства», «Про інноваційну діяльність», де, зокрема, визнано право дитини на отримання якісної освіти, вибору навчального закладу. Це свідчить про розуміння державою необхідності розвитку індивідуальних потреб кожної дитини, що, в свою чергу, вимагає від системи освіти створення такої мережі загальноосвітніх та позашкільних закладів, яка здатна забезпечити різноманітні освітні потреби школярів.

Зміст нововведень передбачає певні зміни в системі освіти з метою урізноманітнення інноваційних змін педагогічними працівниками з урахуванням сучасних тенденцій оновлення шкільної та позашкільної освіти, професійної компетентності суб'єктів інноваційного пошуку для впровадження нововведень.

Основними ознаками, що характеризують зміст нововведень як соціально-педагогічний чинник, виступають: наявність новизни, практична доцільність, доказовість, здатність відтворюватися в різних умовах освітнього середовища.

Система соціальної підтримки суб'єктів інноваційного пошуку передбачає створення відповідних умов матеріально-технічного, фінансово-економічного забезпечення, різних форм морального стимулювання. Розвиток соціально-педагогічних умов здійснюється за підтримки органів державного управління та громадських інститутів, насамперед, фондів розвитку освіти, піклувальних рад тощо.

Список літератури

1. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: у 5-ти томах. Т.1. – К.: Радянська школа.,1976-1977.
2. Ушинський К.Д. Вибрані педагогічні твори : у 2-х томах. Т.1. – К.: Радянська школа., 1983.
3. Освітні технології. Навчально-методичний посібник. – К.: А.С.К., 2001.
4. Білотіл А. Самоосвіта вчителя – запорука педагогічної творчості//Завуч. – 2008. - №10. – С.15-19
5. Клименко В.В., Кочерга О.В. Перші кроки у творчість. – К.,1999
6. Войчук В.О. Суспільні потреби і стратегічні напрямки розвитку позашкільних навчальних закладів: Навчально-методичний посібник. – Кіровоград, 2003.
7. Божович Л.І. Особистість та її формування у дитячому віці. – М.: Просвящение, 1968.
8. Ветлугина Н.А. Музичний розвиток дитини. – М.,1988.
9. Єрмаков І.Г. Феномен компетентісно спрямованої освіти// Крок за кроком до життєвої компетентності та успіху: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції/ Наук.ред. І.Г.Єрмаков. – К., 2003.